

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

Manner-Suomen maaseudun kehittämishojjelma 2007-2013 – missä mennään?

ylitarkastaja Sanna Sihvola, MMM

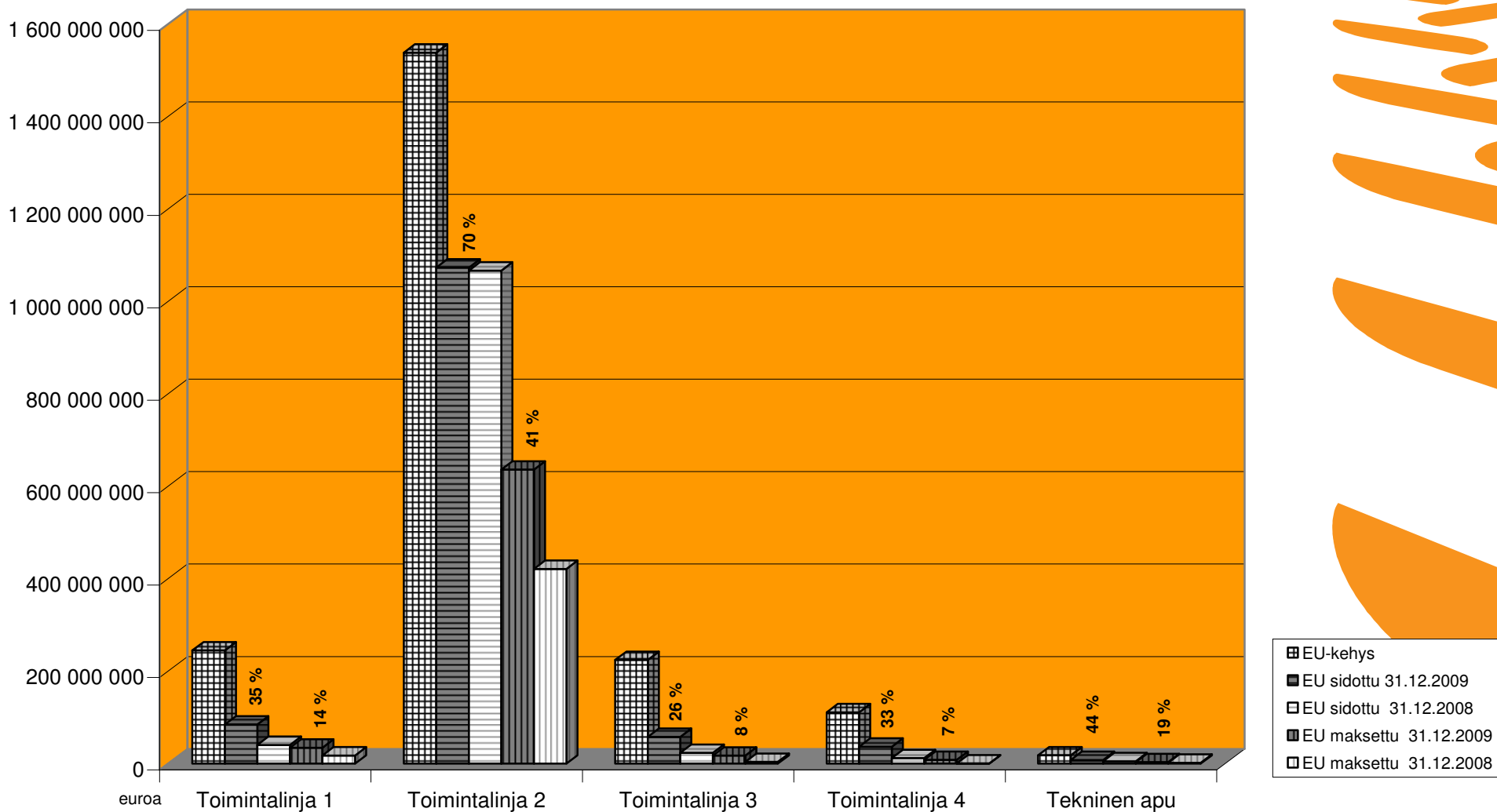
Maksatuskoulutus 24.-25.5.2010 Joensuu

Rahoitustilanne 31.12.2009

- Menokehitys EU-tasolla ollut keskimääräistä nopeampaa.
- Sidottu 59,0% ja maksettu 32,7 % maaseuturahaston rahoituksesta.
- N+2-sääntö ei tuota ongelmia.

Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelma 2007-2013, tilanne 31.12.2009
 Toimintalinjoittain sidottu/maksettu EU:n rahoitusosuus (% EU-kehuksesta)

Manner-Suomen maaseutuohjelman alueellisen osion toteuma (SIDOTTU) 31.12.2009

Toimenpide/linja	Ohjelman kehys	SIDOTTU 31.12.2009	
	EU-osuus	EU-osuus	%
111 Ammatillista koulutusta ja tiedotusta koskevat toimet	25 025 000	17 227 022	69
123 Maa- ja metsätaloustuotteiden arvon lisääminen	48 375 000	5 643 066	12
124 Yhteistyö maatalouden ja elintarvikealan sekä metsä-	18 150 000	10 239 496	56
Linja 1 yhteensä	91 550 000	33 109 584	36
311 Taloudellisen toiminnan laajentaminen maatalouden ulkopuolelle	70 000 000	7 895 660	11
312 Tuki yritysten perustamiseen ja kehittämiseen	78 300 000	32 197 200	41
313 Matkailuelinkeinojen kehittäminen	11 700 000	3 579 681	31
321 Elinkeinoelämän ja maaseutuväestön peruspalvelut	45 970 632	8 149 411	18
322 Kylien kunnostus ja kehittäminen	9 000 000	3 795 965	42
323 Maaseutuperinnön säilyttäminen ja edistäminen	2 700 000	1 400 046	52
331 Koulutus ja tiedotus	6 750 000	5 359 961	79
Linja 3 yhteensä	224 420 632	62 377 924	28
411 Maa- ja metsätalouden kilpailukyky (linja 1)	4 500 000	441 434	10
413 Maaseutualueiden elämänlaatu ja elinkeinoelämän monipuolistaminen (linja3)	73 750 000	26 044 196	35
421 Alueiden ja valtioiden välinen yhteistyö	10 800 000	1 922 736	18
431 Toimintaryhmien toimintaraha	18 000 000	10 645 571	59
Linja 4 (Leader), yhteensä	107 050 000	39 053 937	36
Kaikki yhteensä	423 020 632	134 541 445	32

Huomioita toimintalinjoittain: sitoumukset 31.12.2009

- Ohjelman hyvä sitoumuskehitys perustuu *toimintalinjaan 2*, jonka osalta on sidottu 70 % ao. rahoituskehyksestä. Pääosa uusista 5-vuotisista sitoumuksista tehdään v. 2012.
- *Toimintalinjat 1 ja 4* ovat edenneet kohtuullisesti (sidottu 33–35 % ao. rahoituskehyksestä).
- *Toimintalinjalla 3* on sidottu vain 26 % ao. rahoituskehyksestä.
- *Teknisen avun* osalta on sidottu 43 % ao. rahoituskehyksestä.

Huomioita toimintalinjoittain: maksatukset 31.12.2009

- Ohjelman hyvä menokehitys perustuu *toimintalinjaan 2*, jossa on maksettu 41 % ao. rahoituskehyksestä.
- *Toimintalinja 1* ja *tekninen apu* ovat edenneet kohtuullisesti (14 % ja 19 % ao. rahoituskehyksestä).
- *Toimintalinjoilla 3 ja 4* menokehitys on ollut selvästi heikointa (7–8 % ao. rahoituskehyksestä).
- *Toimintalinjalla 4* on maksettu vain 22 % sidotuista varoista, kun *toimintalinjoilla 1 ja 3* menoja on kuitenkin syntynyt jonkin verran nopeammin (41 % ja 30 % ao. sidotuista varoista).

Yleistä hanketoiminnasta vuonna 2009

- ELY-keskusten kautta uusia hankkeita käynnistyi vähän; syitä:
  - Taloudellinen tilanne; yksityisen rahoitusosuuden saaminen vaikeaa.
  - Hanketoiminnan byrokraattisuus karsii etenkin pieniä hankkeita ja uusia hanketoteuttajia.
  - Erityisen vaikeaa elinkeinojen kehittämishankkeiden alulle saaminen.
  - Ohjelmakauden alun ruuhkat saatiin purettua
- Toimintaryhmien hankkeissa paikoin jopa ennätysvilkasta

Yleistä yritystuista vuonna 2009

- Myöntäminen ja maksatus toimivat kohtuullisen hyvin.
- Taantumän vaikutus vaihdellut alueittain.
- Kasvavia toimialoja mm.
  - Hoiva-, hyvinvointi- ja sosiaalipalvelut
  - Hevosyrittäjyys
  - Matkailu
  - Elintarvikkeiden jalostus ja lähiruoka
  - Uusiutuva energia

Toimintaryhmien kannalta ajankohtaista

- Kehysten tarkistus 2011 ja 2013, MMM:n kirje 12.5.2010
- Toimintaryhmien esitykset osoitteeseen leader@mmm.fi 31.8.2010 mennessä
- ELY-keskusten lausunnot 17.9.2010 mennessä osoitteeseen leader@mmm.fi
  - Leader-periaatteiden toteutuminen
  - toimintaryhmien käytössä olevan rahoituksen sidonta- ja maksatus tilanne
  - arvioinnit ja raportit
  - valvontahavainnot
  - julkisten varojen hallinnointi
  - toimintaryhmien esitykset
  - ELY-keskusten näkemys
- toimintarahan riittämättömyys
- EU-tasolla Leader-kehityksen rakentaminen tulevalle ohjelmakaudelle: työ käynnistymässä
- Leader-metodin kehittämistyö

Valtakunnalliset hankkeet

- Vuonna 2009 teemahakuun 85 ideaa, joista hankehakuun valittiin 9, joista 4 hanketta valittiin vuoden 2010 rahoitukseen:
  - Hevosyritys huippukuntoon: koulutusta hevosyrittäjille
  - Hevosexpertit: koulutusta hevosalan asiantuntijoille
  - Maaseudun energia-akatemia: energiatehokkuuden ja uusiutuvien energiamuotojen parantaminen maataloudessa
  - Metsänhoito: koneellisen istutuksen laaja käyttöönotto
- 7.5.2010 päättyneeseen ideahakuun 55 ideaa, jotka jakautuvat teemoihin seuraavasti:
  - Maatalouden tuotantokustannusten alentaminen uusien innovaatioiden avulla (9)
  - Maatalouden ja maaseudun elinkeinotoiminnan palvelujen ja osaamisverkostojen kehittäminen valtakunnan tasolla (34)
  - Ympäristöasioihin liittyvän osaamisen ja tietoisuuden lisääminen (12)

Byrokratian purku

- Hallinnollisen taakan purkamisen työryhmä jätti selvityksensä ministeri Anttilalle 17.12.2009.
http://www.mmm.fi/attachments/mmm/julkaisut/tyoryhmamuistiot/2009/5msKahm2i/trm2009_12.pdf
- 34 esitystä, joista monet toimeenpantavissa vuoden 2010 aikana. Esitykset koskivat seuraavia asioita:
  - Tukimuodot (9)
  - Kustannuslajien tiukkuus ja muutospäätöksien suuri määrä (2)
  - Kuittien vaatiminen (2)
  - Yleiskustannukset (2)
  - Kustannusten kohtuullisuuden selvittäminen (3)
  - Hakijan luotettavuus (1)
  - Käsittelyajat (2)
  - Organisointi, rahoituspäätösten ja maksuspäätösten erillisyyt (5)
  - Luottamuksen suoja (1)
  - Toimintaryhmien erityiskysymykset (4)
  - Sanktiosäntö (1)
  - Ohjelmakausien katkeamaton toteutus (2)

Byrokratian purku: tähän mennessä tehtyä

- Yritystukien Vna:n muutos tuli voimaan huhtikuun lopussa 2010.
- Hanketukien Vna:n muutos voimaan toukokuussa 2010.
- EU-säädöksiä koskevat esitykset on toimitettu komissiolle helmikuussa 2010.
- Maaseutuvirasto on tehnyt työtä omalta osaltaan:
  - Kustannuslajien sitovuus poistetaan
  - Yritystukihakemusten liitteiden määrää vähennetään
  - Hakulomakkeita ja -ohjeita selkeytetään
  - Hakemusten käsittelyaikojen seurantajärjestelmä kehitetään
  - Hallinnon tietojärjestelmään kehitetään lausuntomenettely, joka varmistaa tiedon kulun hakemusten käsittelijöiden välillä
- Kaikilla tasoilla ja tahoilla parannetaan vuoropuhelua eri osapuolten kesken.

Väliarviointivuosi 2010

- Ohjelman väliarviointi tekeillä (Suomen Aluetutkimus FAR koordinoi).
  - Laajat haastattelut ja kyselyt on tehty 2009-2010 vuoden vaihteessa.
  - Kertomus valmistuu vuoden 2010 lopulla
  - Mahdollisesti muutoksia strategiaan ja ohjelmaan
- Strategian seurantaraportti tekeillä (MMM)
  - Toimitetaan komissiolle 1.10.2010 mennessä
- Ympäristötuen vaikuttavuuden seurantatutkimuksen (MYTVAS3) väliraportti julkaistaan toukokuussa.

Nykyistä ohjelmakautta jäljellä yli 3 vuotta

- Ohjelmassa on selvästi yli ja alle alkuperäisten arvioiden edistyviä toimenpiteitä → ohjelman muutokset
- Yritys- ja hanketuet edenneet sitoumusten osalta ohjelmakautta 2000-2006 vastaavasti. Maksatukset painottuvat aikaisempaa enemmän ohjelmakauden viimeisille vuosille.
- Yritys- ja hanketukiin on kokonaisuutena käytettävissä runsaasti varoja. Kuitenkin toimintalinja 3 on edennyt heikosti ja erityisesti toimintalinjojen 1 ja 3 toteumassa on suuria alueellisia eroja.
- Miten saadaan kaikki ohjelmakauden varat tuloksekkaasti hyödynnettyä?

Ajankohtaista Maaseutuverkostossa ja ohjelmaviestinnässä

- Ympäristöteemavuosi 2010
- Parhaat käytännöt 2010 -kilpailu
- Maaseutugaala 7.10.2010
- HS:n liitelehti Maavara 26.4.2010
- Valokuvahankinta
- Maaseutu.fi-uudistus 2009
- Rural.fi-uudistus 2010
- Ohjelman neuvottelupäivät Hämeenlinnassa 4.–5.5.2010
- Verkostoyksikön toimintaa kiitetään vuoden 2009 vuosiraporteissa

Kiitoksia mielenkiinnostanne ja
aurinkoista kesää!

